Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 187. — ŠTEV. 187. NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 11, 1922. — PETEK, 11. AVGUSTA, 1922. VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

GOVERNER EDWARDS PROTI SUHAČEM

Governer države New Jersey, Edwards, je zopet izzval prohibicijoniste v boju za mesto senatorja.

Newark, N. J., 9. avgusta. — Governer Edward I. Edwards, demokratični kandidat za senatorja Združenih držav, je bil živahno pozdravljen od velike ljudske množice, ko je imel govor v neki dvorani na Springfield Ave. V pričetku govora je rekel governer, da je dal gotove obljube, ko se je potezal za mesto governerja in da je mnenja, da je te obljube tudi izpolnil. Svoje obljube, katere daje kot kandidat za mesto senatorja, bo istotako držal.

— Ena stvar je, katero bi vam priporočil, da jo storite, če bom izvoljen, — je rekel, — da namreč pošljete par demokratičnih kongresnikov v kongres. V številnih slučajih so bile moje roke kot governer vezane radi republikanske zbornice. Mislim, da bo sedaj drugače.

— Vi vsi dobro veste, da nasprotujem sedanjim prohibicijskim postavam. Čimbolj me Sam Wilson, državni super Antisalonske lige, napada, čim bolj me bije po glavi, na tem boljšem sem, kajti on pridobiva glasove zame.

— Eden izmed govornikov je danes pripomnil, da reformerji sami potrebujejo reformiranja. Stvar ni taka. Treba je, da se jih dobro nabije in nekega dne bodo res dobili batine. Ena prvih stvari, katere bom storil, če bom poslan v Washington, bo ta, da bom skušal doseči sprejem postave, da se preišče te organizacije ter iznajde, kako so dobili svoj denar in kje so ga izdali.

Governer je konečno rekel, da bo zmagal z večino 75,000 glasov.

ANGLEŽI SE ZGRAŽAJO NAD AMERIKANCI.

London, Anglija, 10. avgusta. Vsaka invazija ima tudi svoje "okrutosti". Nemci so izvrševali svoje okrutosti, ko so navalili na Belgijo. Sedaj pa izvršujejo Amerikanci svoje "okrutosti" tekom turistovske invazije Anglije, če hoče človek vrjeti poročilom angleških listov.

Kljub visokim cenam belega papirja ter omejenemu prostoru posvečajo angleški listi veliko svojega prostora ameriškim "okrutostim".

Obdolžitve, katere je angleško časopisje dvignilo proti Amerikancem, so naslednje:

— Na Piccadilly v Londonu so videli ljudje neko mlado Amerikanko, ki je nosila takozvano knickerbocker obleko, to je žensko obleko s širokimi hlačami.

Amerikanke žvečijo gumij v javnosti.

To so le nekatere izmed "okrutosti" Amerikancev, ki vznemirjajo angleško časopisje ter zapirajo sapo angleške aristokracije.

Neka vojvodinja, ki piše v liste, ker ji je zmanjkalo denarja, daje na naslednji način izraza svoji ogorčenosti:

— Kakšni drzni ljudje so ti Amerikanci! Ali pa morda mislijo, da smejo v Londonu početi stvari, o katerih se jim v New Yorku ne sanja? To sem zapazila večkrat, ko se je pričela invazija Amerikancev v Anglijo. Zapazila sem neko Amerikanko, ki je prišla v obednico Ritz Carlton hotela ter nosila pod pazduho slamnik svojega moža, zavit v rjav papir. Papir se je na enem mestu odvil in vsakdo je lahko videl slamnik!

To je grozno, to je strašno, to je nezaslišno!

PRIZOR Z VELIKIH RIMSKIH DEMONSTRACIJ

Slika nam kaže demonstracijo agitatorjev in njihovih pristašev na eni izmed glavnih ulic Rima. V sedmih italjanskih mestih so napovedali fašisti socijalistom poslansko zbornico, ker so naročili voditeljii fašistov svojim vojno. Vlada je dala zastražiti pristašem, naj se zberejo tam. Ta sestanek je vojaštvo pravočasno preprečilo.

ŽELEZNIČARJI USTRAJAJO PRI SVOJEM

Boj do britkega konca, — je sedaj geslo v stavki železničarjev. — Izgledi v premogarski stavki so sedaj nekoliko boljši, a položaj je še vedno zapleten. — Značilna parada v Stantonu. — Proti governerju.

Washington, D. C., 10. avgusta. — V vladnih krogih so zelo vznemirjeni radi zadnjih razvojev v železničarski stavki. Obe prizadeti strani nočeta očividno ničesar slišati o miru. Unije uslužbencev v železniških delavnicah računajo očividno s tem, da jim bodo pomagale štiri velike bratovščine v družbi prožnih delavcev, če bi postalo to absolutno potrebno. Nobenega dvoma ne more biti, da je zavladal med temi ljudmi precej velik nemir.

Organizirani železničarji zahtevajo splošno, naj se vojaštvo ne vmešava v stavko železničarjev na tak način kot se je vmešavalo dosedaj in 1300 članov štirih velikih bratovščin je v Joliet zapustilo delo, ker so jih omejevali vojaki v njih gibanjih. Voditelji uslužbencev v železniških delavnicah bodo jutri završili svoj odgovor na predlog predsednika, naj se prepusti železniškemu delavskemu svetu odločitev glede vprašanja senijornosti. V svojem odgovoru bodo unije odklonile ta predlog predsednika. Tudi voditelji železnic bodo predlog odklonili, kajti oni hočejo očividno nadaljevati z bojem, ker so prepričani, da so že zmagali v stavki. Kot kažejo vsa znamenja se bo pričel sedaj obupen boj, v katerem bo morala podleči ta ali ona stran.

Medtem pa skuša najti predsednik podporo za predloge, ki bodo postali potrebni, da se zavaruje deželo pred strašno industrijalno katastrofo. Posvetoval se je že z demokratičnimi voditelji, ki so baje izjavili, da so pripravljeni po svojih močeh podpirati tozadevne zakonite predloge.

V stavki premogarjev pa kaže položaj nekoliko boljše. Delodajalci v nekaterih državah so sicer izjavili, da se ne bodo zaenkrat pogajali s svojimi delavci, a močan podtok je za mir v tej industriji in od pogajanj, ki se vrše v Clevelandu, pričakujejo številni dobre uspehe.

Terre Haute, Ind., 10. avgusta. Po ulicah Stantona v Indiani, kjer stražijo državne čete premogovnike, je paradiralo danes tri tisoč stavkujočih premogarjev in uslužbencev v železniških delavnicah. Pred sprevodom so nosili bandero, na katerem je bilo zapisano, da bodo od sedaj naprej vojaki kopali premog s svojimi puškami in bajoneti. Parada je bila vprizorjena v protest proti navzočnosti vojaštva v zapadni Indiani in paradi je sledilo veliko zborovanje, na katerem so bile sprejete resolucije, v katerih se zahteva kazensko postopanje proti governerju McCrayu, ki je odposlal miličarje v dotično ozemlje.

T. N. Taylor, predsednik Indiana State Federation of Labor, je označil v govoru, katerega je imel na zborovanju, governerja McCray-a "kajzerjem, ki je bil spravljen v njegov sedanji urad od ljudi, ki so se borili v Franciji za ameriško zastavo". Obžaloval je pomanjkanje eksekutivnih zmožnosti v državnem Kapitolu ter izjavil v nadaljnem, da se uporablja državno milico le kot sredstvo proti organiziranemu delu. Governer je baje že dalj časa iskal izgovor za tako vojaško parado.

AMERIŠKI KONZULI SE POSVETUJEJO.

Berlin, Nemčija, 10. avgusta. Ameriški konzuli v Nemčiji so se sestali na konferenco v Berlinu, ki bo trajala tri dni. Zaenkrat ni znano, kaj je predmet te konference.

GORKIJ SE JE ZAHVALIL HOOVERJU.

Hamburg, Nemčija, 8. avgusta. V nekem pismu, v katerem se zahvaljuje Maksim Gorkij Herbert Hoverju ter drugim Amerikancem za pomoč, katero so nudili tekom lakote v Rusiji, pravi slavni pisatelj:

— Dobrodelnost ameriškega naroda vzbuja sen bratstva med ljudmi v času, ko je nujno treba bratovske ljubezni in simpatije.

Pismo, katero je objavila ameriška pomožna administracija, nosi datum 30. julija, to je ravno eno leto po času, ko je poslal Gorkij v Ameriko svoj brzojavni poziv na pomoč.

Slavni pisatelj je izjavil, da ne pozna v celi zgodovini človeških katastrof nobene tako hude kot je bila ona, ki je obiskala Rusijo in v zgodovini človeške dobrodelnosti nobenega slučaja, ki bi se dal primerjati glede obsega in nesebičnosti z ameriško akcijo, katero je vodil Hoover.

MORILCA MARŠALA WILSONA OBEŠENA

Včeraj sta bila obešena dva mlada Irca, ki sta napadla ter ustrelila maršala Wilsona.

London, Anglija, 10. avgusta. Danes zjutraj sta bila v Wadsworth jetnišnici obešena Joseph O'Sulivan in Reginald Dunn, obsojena na smrt, ker sta dne 22 junija tekočega leta napadla ter ustrelila maršala Sir Henry Wilsona.

Nekako petdeset Ircev moškega in ženskega spola se je zbralo krog sedme ure zjutraj eno uro pred obešenjem pred jetnišnico. Irci so prepevali pobožne pesmi ter molili za izveličanje na smrt obsojenih dveh rojakov.

* * *

Policija je takoj prijela O'Sullivana in Dunna, potem ko sta ustrelila maršala pred njegovo hišo na Eaton Place v Londonu. Maršal je bil v uniformi ter se je vračal od razkritja nekega vojnega spomenika.

Morilca sta po aretaciji navedla napačna imena, a Scotland Yard je ugotovil pravi imena obeh ter tudi dognal, da sta bila prejšnja vojaka in da je bil Dunn član irske republikanske armade. Umor je imel svoj povod v tem, ker je bil maršal Wilson vojaški svetovalec ulsterske vlade.

Proces proti obema so oblasti pospešile in smrtna obsodba je bila izrečena 26 dni po završenem atentatu. Porotniki so se zedinili glede pravoreka za tri minute.

To je v Angliji rekord glede naglega kriminalnega postopanja. Oblasti so odklonile vse prizive.

ZAVEZNIKI NISO EDINI.

London, Anglija, 10. avgusta. Soglasno s poročili par francoskih poročevalcev je ministrski predsednik Lloyd George izjavil, da ne bo mogoče preprečiti razkola med zavezniki, če bo ustrajala Francija pri svojih objavljenih pogojih za nemški moratorij.

Poincare je baje izjavil angleškemu ministrskemu predsedniku, da ne morejo iti stvari naprej tako kot dosedaj in da bo Francija sama nastopila, če se ne bodo zavezniki zedinili.

Belgijski ministrski predsednik skuša spraviti Lloyd George-a in Poincareja nekoliko bolj skupaj. Vsi trije so danes zajutrkovali v uradnem stanovanju Lloyd George-a na Downing Street.

STRAŠNE POSLEDICE VIHARJA NA KITAJSKEM

V Swatowu na Kitajskem je poginilo vsled viharja skoro 30,000 ljudi in ne kot prvič poročano le 5000.

Hongkong, Kitajska, 9. avgusta. — Prebivalci pristaniškega mesta Swatow, katero je posetil ter tudi uničil tajfun, so sedaj zaposleni s pokopavanjem žrtev, ki štejejo deset in deset tisoč ljudi.

Dosedaj so našli že 28,000 trupel, kar pomenja polovico celokupnega prebivalstva mesta. Te številke se navaja v nekem sporočilu trgovske zbornice v Swatowu.

Kot krste služijo hitro skupaj zbite deske ter kosi polomljenih hiš in pohištva. Kljub naglici, s katero opravljajo to žalostno delo pa so pričela postajati trupla ponesrečenih, ki leže po cestah ali pa so zakopana med razvalinami hiš, nevarnost za preživelo prebivalstvo, kajti oblasti se boje izbruha kuge.

K temu pa pride še pomanjkanje najbolj potrebnih živil. Angleži v Hongkongu so že poslali angleškemu konzulu v prizadetem mestu pomožni sklad, ki znaša deset tisoč dolarjev. Angleška kolonija je priskočila na pomoč z rižem in domače dobrodelne družbe ter nadaljne v Hongkongu štore vse, kar je v njih moči, da odpomorejo najbolj nujni bedi.

Banditi so izkoristili nesrečo, ki je zadela mesto. V mestnih delih, kjer prebivajo sami domačini, so pričeli udirati v hiše ter napadati pasante na ulicah.

Swatow predstavlja sedaj kup razvalin. Velikanski val, ki je prihrumel sredi najvišjega viharja nad fronto v pristanišču, je završil delo uničenja, katero je vihar započel. Na vodni fronti so visoko nagromadene razvaline porušenih hiš. Trije parniki so bili vrženi pa breg in manjše čolne je val enostavno razbil na koščke.

Trupla številnih ponesrečenih je odnesel vihar ven na visoko morje. Parniki, ki so pripluli mimo, so zapazili trupla ponesrečenih petnajst milj proč od brega.

Šanghaj, Kitajska, 9. agusta. — Strašen tajfun divja danes ob kitajski obali od Šanghaja navzdol. Neki velik kitajski parnik se je potopil in utonilo je 300 domačinov.

FACTA PROSI ZBORNICO ZA POMOČ.

Rim, Italija, 10. avgusta. — Reparacija in medzavezniški dolgovi so neločljivi, — je izjavil danes v poslanski zbornici ministrski predsednik Facta. Objavil je tudi politiko stroge izvedbe postave proti vsem kršilcem, brez ozira na stranko.

Ko je naprosil Facta za zaupnico zbornice, je bil deležen burnega aplavza in za zaupnico so glasovali vsi, z izjemo fašistov in socijalistov, ki se niso vdeležili glasovanja.

Poslanska zbornica je bila močno zastražena od infanterije in kavalerije.

UZORNI NARODNI ZAKONODAJALCI.

Rim, Italija, 10. avgusta. — Med socijalisti in fašisti v poslanski zbornici se je razvil tako oster spor, da so pričeli poslanci obeh strank vleči iz žepov revolverje in bodala. Predsednik zbornice je hitro prekinil sejo. Krvoločne zakonodajalce je morala razpršiti policija.

STARI PRISELJENCI MESTO MLADIH

Kvote evropskih držav polnijo stari in onemogli ljudje, dočim morajo ostati mladi in močni v domačih deželah, — pravi poljska dobrodelna delavka. — V nekaterih evropskih krajih sploh ni mogoče živeti. — Usoda beguncev.

New York, 10. avgusta. — Stari in onemogli ljudje polnijo kvote iz centralne Evrope ter onemogočajo izseljenje v to deželo mladim in krepkim ljudem, — je izjavila Miss Ana Michalowska, ena izmed osmih poljskih Sivih Smaritank, ki so se ravnokar vrnile iz Poljske po dolgi službi med poljskimi begunci iz Rusije. Na Poljskem so delovale po naročilu Young Women Chiristian Association ter Ameriške pomožne administracije.

— Le preveč naravno je, da pošiljajo ljudje, ki so se za stalno nastanili tukaj v Ameriki, po svoje stariše, da prežive slednji konec svojih dni v miru in udobnosti, — je rekla Miss Michalowska. — Je pa še druga stran te slike. Skljućeni od starosti in trpljenja ter le še z enim ali dvema letoma življenja prd seboj, prihajajo v tako velikem številu, da je zaprta ali vsaj začasno zabranjena pot mladini, kateri pomenja prihod v to deželo življenje.

— Življenje v iztočni Poljski je tako brezupno, da je vsako upanje na priliko v življenju izgubljeno. Tukaj v Ameriki bi se isti dečki in iste deklice hitro odzvale primerni hrani in vzgojnim prednostim. Ti mladi ljudje bi lahko dejanski prispevali k dobrobiti svoje nove domovine.

Izjavila je nadalje, da je bila v medkrovu parnika Esthonia presenečena vspričo velikega števila starih ljudi. Ti stari ljudje bi bili lahko tudi na Poljskem deležni primernega komforta, če bi jim sorodniki v Ameriki redno pošiljali denar, kajti zavetišča za starele so prazna radi pomanjkanja denarja, ki je potreben za njih vzdržanje. Številni mladi ljudje, ki so si že oskrbeli potne listine, jih ne morejo rabiti.

— Kakorhitro se vrnejo v svoje domače vasi, stoje begunci iz okrajev, opustošenih od vojne, pred skrajnim in popolnim razdejanjem, — je nadaljevala. — Izginili so njih domovi in njih poljedelsko orodje. Polja so vsa zarasla z mladim lesom, ki je star že osem let. Neki kmet mi je povedal, da bi potreboval celih dvajset let, predno bi mogel odstraniti vse ovire iz bodeče žice, podkope iz cementa in zakope, da izčisti polja za nadaljno obdelovanje.

— Nemške zakope, napravljene iz cementa ter za dobo več let, je težje uničiti kot pa hitro zgrajene ruske zakope. Ti podkopi pa nudijo poljskim beguncem edino zavetišče in streho. Številni taki podkopi pa se pogosto posujejo na glave onih, ki prebivajo v njih. Onega dne, ko sem odpotovala, je bila ubita v enem takih podkopov cela družina, z izjemo dveh otrok.

PONESREČENO POSNEMANJE VILJEM TELLA.

El Paso, Texas, 9. avgusta. — Kot pripovedujejo potniki, ki so prišli v Juarez, je kapitan Roberto Bravo ustrelil senjoro Romelijo de la Rosa, v Santa Rosalia, Chihuahua, ko je skušal posnemati Viljema Telia. Kapitan je najprvo razstrelil žico s krogljo iz svoje pištole, razbil električno žarnico ter zadel čašo, katero je držala senjora z svoji roki.

Kot pripovedujejo, je rekla nato senjora:

— Pokažite nam, kako boste odstrelili ta klobuk z moje glave. — Pri tem je posadila čepico kapitana na svojo glavo. Kapitan je ustrelil in žena je padla na tla, zadeta v možgane. Kot se poroča, so častnika že aretirale vojaške oblasti.

UMORIL ŽENO IN SEBE.

Plainfield, N. J., 10. avgusta. — Grocer Louis Goldstein je danes zjutraj ustrelil svojo ženo ter izvršil nato samomor. Oba sta padla mrtva na tla. Goldstein bi moral danes nastopiti v policijskem sodišču ter se zagovarjati proti obtožbi, katero je dvignila proti njemu njegova dvajsetletna hči. Deklica trdi, da jo je oče hotel posiliti. Hčere ni bilo doma, ko je izvršil oče umor in samomor.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu; Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo največ ugodnje.

300 kron	$ 1.15	1,000 kron	$ 3.75
400 kron	$ 1.55	5,000 kron	$18.00
500 kron	$ 1.90	10,000 kron	$35.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	$ 2.90	500 lir	$25.00
100 lir	$ 5.30	1000 lir	$49.00
300 lir	$15.00		

Za pošiljatve, ki presegajo znesek dvajsettisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računimo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovenic Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto ... in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50
Za pol leta	$3.00	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
Za četrt leta	$1.50	za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

AMERIKANCI IN PRISELJENCI

Ameriški delavci, ki pravijo, da so pristnega ameriškega izvora, so bili vedno za omejitev priseljevanja. Isto stališče zavzema tudi slavna American Federation of Labor, na čelu ji Gompers, ki je bil od nekdaj za to, da se omeji število priseljencev ali pa popolnoma odpravi vsako priseljevanje, če ne za vedno, pa vsaj za dolgo dobo.

V odziv na splošne zahteve "pristnih" Amerikancev, ki vidijo v vsakem priseljencu nekaj manjvrednega, tako z duševnega kot telesnega stališča, so ameriški zakonodajalci sprejeli postave, ki omejujejo število onih, ki smejo priti v to obljubljeno deželo.

Zloglasna kvotna priseljeniška postava, ki je povzročila toliko gorja, je skrpucalo take vrste, ki se ne ozira niti na potrebe dežele, niti na gorje, katero povzroča.

Za sama domneva, da temelji število priseljencev na številu članov dotične narodnosti, ki so prebivali v tej deželi ob priliki zadnjega ljudskega štetja, je budalost prve vrste.

Razmere, tako v Ameriki kot v evropskih državah, so se v teh letih tako korenito izpremenile, da je določenje kvot na tak način smešno, ker ne odgovarja dejanskemu položaju.

Tako je naprimer nemška kvota precej velika in sicer zato, ker so pred vojno leta 1870 Nemci naravnost drli v deželo ter jih je bilo tukaj lepo število, ko se je vršilo ljudsko štetje, na katerem bazirajo sedanje kvote. Sedaj pa je Nemcem skoro nemogoče priti v Ameriko, kljub obširni kvoti, ker nimajo denarja, da bi plačali prevoznino.

Lahko bi navedli še več vzgledov, a vrniti se hočemo k strahu, ki navdaja "pristnega" ameriškega delavca, kadar sliši ime priseljenec. Priseljenci so ustvarili bogastvo te dežele.

Kje bi bila produkcija premoga, če bi ne bilo priseljencev? Le malo domačih Amerikancev se posveti premogarskem in jamskemu delu in še ti prihajajo večini iz westvirginiskih in kentucky-skih hribov. Vsi ostali pa so priseljenci in sicer pristni, ker se niso rodili v Ameriki, temveč v Evropi.

Isto velja glede številnih drugih industrij.

Resnica je, da se boje pristni ameriški delavci priseljencev v glavnem raditega, ker se jih poslužujejo kapitalisti kot tovorne živine, ki je pripravljena delati za vsako ceno, a tudi v tem oziru je iskati krivdo v vrstah ameriških delavcev. Priseljence, kakorhitro pridejo v deželo, bi morali sprejeti v svoj krog, jih seznaniti z ameriškimi standardi ter z angleščino, ki je neobhodno potrebna v tej deželi.

Zdravi, mladi priseljenci se hitro prilagodijo novim razmeram ter postanejo zavestni člani delavskih organizacij, vedno ustrajni v boju za pravice delavcev. Skebe, stavkokaze, je skoro v vsakem slučaju iskati med pristnimi Amerikanci, odpadki velemest ali pa med najbolj nezavednimi priseljenci, ki se dajo speljati na led pod pretvezami, da ni v tem ali onem kraju nobene stavke in da delajo tu ali tam na temelju open-shopa.

Priseljence tega ali onega izvora, ki pozna položaj pa ne bo nikdar opravljal skebskega dela ter je v tem oziru bolj zanesljiv kot "pristni" Amerikanec.

To je znano tudi delavskim voditeljem, od Gompersa pa do zadnjega krajevnega unijskega tajnika.

Dopis.

James City, Pa.

Nekdaj so ljudje rekli: Čudna so pota tega sveta. Ravnotako so čudna pota nas ubogih delavcev. Garamo in delamo dneve in noči in potem se vprašujemo, za koga smo toliko trpljenja užili. Za nobenega drugega kot za nikdar site kapitaliste. Kaj je dobro proti temu? Jaz mislim, da je prva sloga in vztrajnost, katere pa žalibog ni pri nas v tej naselbini. Sedaj je začelo primanjkovati delavskih moči. Bosi so šli okoli posameznih ljudi ter jim navrgli po 1 do 5¢ na uro. Sedaj pa bo šlo, so rekli. Glej ga spaka, pa je bilo še slabeje. No, sedaj pa so prišli še večji gospodje in so dali kar 10%. Evo ga, sedaj ste vi večji gospodje kot mi. Seveda, dosti je takšnih med nami, ki si mislijo: Oh, ti uboga kompanija, kaj-bo s teboj, če nam boš tako dajala. Res, ubogi mi tlačani, ki ne vemo, kdaj je poldne, ko parna piščalka žvižga, pa jo ne vidimo in tudi ne slišamo. Mi ne vemo, kdaj je železo zadosti gorko, da udarimo po njem. Oh, zakaj nas milo solnce obseva, ker si ne znamo sami sebi pomagati. Živeli taki narodnjaki!

Bilo je pred nekolikim časom, ko sem jaz pa neki moj sodrug sem prišla na obisk ter sva delavce opominjala, zakaj se ne bi organizirali in stopili v unijo. Pa se moško odreže neki tukajšnji rojak: Kako se bomo mi delavci organizirali, ko se še bossi in superintendenti nočejo! Evo ga naprednjaka, ki nekaj razume! No, in še kaj je bilo z menoj. Še tisti dan me je čakal Jože s stikom pod suknjo. K sreči me je neki Slovenec dobro poznal in povedal, da sem ubogi gozdar.

No, kakor je sedaj, se še poštено preživimo, ali kaj koristi. Tisti, ki ima tovaršico in pol ducata malikov, je vedno pod ničlo.

Naš Matiček nam naredi včasih kakšno poskočnico, nakar pa naši dekliči skupaj priletijo. Imamo jih vsakega kalibra, kakor na verdunski fronti.

Dolgonoga ptica se kaj rada oglaša. Prvo se je zglasila pri družini Dolenc, potem pa pri družini Joe Skrb, kjer smo prihod novorojenčka prav lepo proslavili.

Društvo imamo tudi tukaj, ki prav lepo napreduje. Res, podporna društva so premoženje nas ubogih trpinov, ki ne vemo, kje nas doleti kakšna nezgoda, nesreča ali celó smrt.

Dne 27. julija se je podala družina Joe Boštjančiča, dobro znana po Pennsylvaniji in tudi drugod, na obisk k svojim sorodnikom v St. Marys, Pa. Vračajoč se domov se se ponesrečili, ker so zadeli z nekim drugim avtomobilom in se prevrgli dvakrat naokoli. Očeta in sina Franka so prepeljali v bolnišnico v Ridgway, Pa. Želimo jima skorajšnjega okrevanja, da bi se čim prej vrnila med nas.

H koncu pozdravljam vse zavedne Slovence in Slovenke.

Jakob Skok.

Spomin na Bled in okolico.

Poroča **A. Šabec.**

Še pred odhodom iz Amerike sem sklenil, da obiščem doma vse važnejše kraje naše ožje domovine Slovenije, ki so mi bili dozdaj — sram me je priznati — skoraj nepoznani. Sklenil sem, da obiščem najprej biser Slovenije — Bled. Ker nisem hotel, da bi se sam-opajal nad temi našimi naravnimi krasotami, sem vzel s seboj svojo nečakinjo, glede katere sem bil prepričan, da ji bom nudil s to turo velik duševni užitek.

Iz Ljubljane sva se odpeljala na sv. Rešnjega Telesa dan zjutraj, in sicer samo do Javornika, kjer sva sklenila prispeti na Bled skozi soteske vintgarskih slapov. Vas Javornik je bila vsa v zelenju in cvetju, ceste lepo pometene, okna hiš polna sveč v visokih, lesketajočih se svečnikih, pripravljenih, da jih prižgó, kadar pride procesija mimo. Ker je od Javornika do Bleda polni dve uri hoda in ker sva bila dotičnega jutra še tešča, sva se ustavila v preprosti kmečki gostilni, da se pokrepčava za nadaljno pot. Gostilna, v kateri sva se ustavila, je bila ena onih tipičnih, poštenih kmečkih gostiln, ki so dandanes žal že tako redke po Gorenjskem. Krenila sva v prostorno sobo ter sela za snežnobelo javorovo mizo. Naročila sva prigrizek in pivo ter medtem opazovala naše tipične gorenjske korenine pri sosedni mizi. Pogovor se je sukal okoli letine, košnje in obetajoče se suše. Z železnimi križi omrežena okna so bila polna rdečih in belih nageljnov, a iz kota pod nizkim stropom je žalostno gledal Križani, razpet na velikem razpelu, na te resne, marljive kmečke besednike pod seboj. Nama nasproti je stala ogromna zelena glinasta peč, na kateri bi lahko ležalo najmanj pol ducata ljudi.

Pot skozi Vintgar mi bo ostala vedno v prijetnem spominu. Na levi in desni te obdajajo visoki gorenjski orjaki, ti pa korakaš po zložno se vzpenjajoči senčnati poti sredi teh naravnih krasot. Prehodiva vas Dobravo in ko zavijeva okoli zadnjega ovinka, nama zadoni na ušesa mogočen pad vode, še korak naprej, pa imava pred očmi panoramo vseh panoram: vintgarski slap. Po žlebih raz visokih skal bruha voda v globino, kjer besneč, šumeč in se peneč trešča ob pečine ter se razprši v mavričnih, presojnemu bisernemu oblaku podobnih kapljicah v vesoljni nič. Veličasten in diven prizor! Greva preko mostu nad slapom in tam se ustaviva. Takoj sva v oblaku mavrično-biserne vodnega vodnega prša in obda naju hladna temperatura. Še en pogled na to prekrasno prirodno čudo, nato pa naprej skozi sotesko. Korakava po zložni, umetno napravljeni poti, nad nama pa se vzpenja silno skalovje, na nekaterih krajih tako poševno viseče, da tvori pravo naravno streho, pod katero je turist varen pred vsakim neurjem, pred vsako nevihto. Pod nama žubori bistra voda: nekod drveča preko pečin, drugod tiho žubreča preko globokih tolmunov, v katerih plavajo in igrajo temnopikaste postrvi. Najbolj trdo, zakrknjeno srce se mora diviti tej prirodni, od stvarnih kaskad obdani idili!

Bled! Kdo ga ne pozna — če ne drugače, vsaj iz opisov in knjig?! Ko dospeš iz soteske k prvim hišam, opaziš najprej stari srednjeveški grad, ki stoji, obdan od mogočnih stolpov, liki orel na visoki, na eni strani naravnost v jezero padajoči pečini. Koliko vzdihov, koliko potnih srag, koliko krvavih dlani naših tlačanov je bilo treba, predno so sezidali ošabnemu fevdalnemu graščaku to njegovo nepristopno orlovsko gnezdo! Marsikateri naš kmetič je nesel proti domu ustrojeno svojo kožo, ki mu jo je ustrojil valptov bič, predno je bil vzidan zadnji kamen tega silnega gradu! Marsikatero slovensko dekle je bilo tu gori onečaščeno in žrtvovano pohotnosti nemških graščakov! Marsikateri brezpravni slovenski kmetič je segnil v globokih temnicah močnih stolpov tega gradu! A fevdalizem se je zrušil; graščaki so izginili ter utonili v morju pozabljenja, naši kmetje in njihove slovenske hčere pa so ostale!... Ostal pa je tudi grad, nema priča sramotne naše sužnosti in našega brezpravja, ostal je na drugi strani jezera strmi Babji zob, ki je v davnih dneh gledal, kako je naše ljudstvo tlačanilo na — svojih tleh!

Otok bleški je res "kmč nebeški". Sredi zelenega, bujno obraslega otoka se dviga bela cerkvica s stolpom, v katerem je zvon, ki skoraj nikoli ne utihne. Preko jezerske gladine neprestano brni klenkanje tega zvona, kajti ustno izročilo baje pravi, da bodo uslišane vse prošnje in želje onega, ki vleče za vrv. Zato klenka vsak, kdor pride na otok. Mladeniči, da bi jim čudodelni zvonček naklonil lepe neveste, mladenke, da bi jim pripomogel do zavber ženinov, stari očetje in mamice pa vlečejo za vrv s tiho željo v srcu, da bi jim bila srečna zadnja ura in da bi Stvarnik naklonil srečo in svoj blagoslov njihovim otrokom in otrok otrokom.

Najlepša stavba na Bledu je gradič Suvorov, bivša Windischgrätzova vila, kjer prebiva kralj s svojo mlado ženo. Okoli gradiča so krasni parki in vrtovi, po katerih korakajo kraljevi gardisti, ki stražijo dohode v vilo.

Bled ima mnogo moderno urejenih hotelov, zabaviščč, igrišč, zdravilišč ter izborno kopališče.

Zvečer sva se poslovila polna prelepih užitkov od tega "nebeškega kmča" ter se zopet odpeljala proti pusti, megleni Ljubljani.

Proti Lloyd Gorge-u.

Iz Londona poročajo, da je Lord Robert Cecil na nekem volilnem shodu imenoval bivšega zunanjega ministra Lorda Greya za prihodnjega aigleškega ministrskega predsednika. Lord Grey ima vse sposobnosti za vladnega načelnika, predvsem je strokovnjak v zunanji politiki in v onih nepolitičnih vprašanjih, ki so danes na dnevnem redu in ki bodo v bdočnosti še večje važnosti za angleško nacijonalno politiko.

Lord Cecil je izvajal nadalje: Vsi čutimo potrebo, da se vzpostavi zaupanje v našo državo, kajti zaupanje je temelj miru in vsega napredka. Kdo more trditi, da vzbuja sedanja vlada zaupanje? Nihče ji ne zaupa in to je nesreča za našo državo. Ako hočemo rešiti Anglijo, moramo na Lloyd Georgeovo mesto postaviti drugega ministrskega predsednika. Trdno sem prepričan, da bi se ves svet oddhanil, ako bi mu mogli jutri sporočiti, da je podal Lloyd George demisijo in da je kralj poklical na njegovo mesto Lorda Greya.

Ponesrečen komplot na Portugalskem.

"Exchange Telegraph" poroča iz Lizbone, da je portugalska vlada odkrila pripravljen komplot proti državi, ki bi se imel izvesti v kratkem. Aretiranih je več oseb; vršijo se tudi stroge preiskave.

Peter Zgaga

Oko mi je obstalo na mali notici v listu. Razen naslova nisem čital dalje. Toda naslov je bil vreden, da bi stal na prvi strani z debelimi črkami v debelem okvirju. Glasil se je namreč: — "Ženska je govorila resnico".

Kajti kaj takega se ne pripeti vsak dan.

* * *

V zadnji številki 'Domoljuba' je naslednje vabilo:

Pridite v Javor k sv. Ani vsak po svojih močeh ob šesti ali deseti uri. Pripravljeno bo za dušno okrepčilo v cerkvi, za telesno v gostilni, vendar s tem pristavkom, da v gostilni letos nebo plesa, ker češčenje sv. Ane in hudičev kolovrat ne pašeta skupaj...

* * *

Ta oglas je jasno znamenje, da se duhovnom v starem kraju še vedno dobro godi in da jim je mogoče napolniti cerkev, če pridigujejo edinole božjo besedo.

Ko bo začela vera res pešati, bo ples v vsaki cerkveni dvorani, in poleg plesa še kak drug "hmtadrata" kot je naprimer v tukaj v ameriških cerkvah.

* * *

Ni ga bolj nezadovoljnega elementa v Jugoslaviji kot so Hrvati. Z Madžari in Avstrijo niso bili zadovoljni, sedaj se pridušajo nad Srbi, in če bi bili samostojni, bi se najbrže kot Irci, potolkli med seboj.

S Hrvati se dajo primerjati ednole slovenski župljani v Downtownu. Imeli so župnika, ki je bil fin in naobražen, precej posveten, pa niso hodili v cerkev.

Imeli so gospoda, ki je hodil po hišah, ljubil, kadil, pil in plesal — pa niso hodili v cerkev.

Imajo župnika, ki moli in se ne vtiče v nobeno stvar — pa ne hodijo v serkev...

Če bi se ciganka vrtila pred oltarjem, bi bila menda cerkev takoj polna.

In Hrvatje bi bili menda zadovoljni, če bi jim vladal komendjant Radič.

* * *

Pristriženi lasje, kot jih naprimer nosijo sedaj ženske, niso nobena novost. Segajo daleč v zgodovino in preteklost.

Orjaka Samsona so ugonobili. V sedanjih časih pa ugonabljajo pamet mladim zaljubljenim ljudem.

* * *

2.00 dolarja zahteva Skaza za svojo Edinost na leto. Izbrišite tisto dvojko, pa boste videli, koliko je vredna njegova roba.

* * *

Sedaj v tej dobi najrazličnejših štatistik je že enkrat skrajni čas, da se natančno, s številkami dožene, koliko ameriških fantov je umrlo v svetovni vojni za domovino in koliko za mednarodni kapital.

In dožene naj se, koliko je domovina profitirala in koliko je profitiral kapital vsled njihove smrti.

Te številke napišite ter jih javno nabijte. — še prej, predno boste začeli trobiti na novo vojno.

Boste že vsaj videli, koliko ljudi se bo odzvalo glasu vaše trobente.

* * *

Čudna, nadvse čudna je ta dežela.

Ženska te lahko ogovori na cesti, ti pa neznane ženske ne smeš.

* * *

Za nekaj čisto navadnega in spodobnega smatrajo, če si kdo s pomočjo sape, golega palca in kazalca očisti svoj nos, dočim je nekaj nemoralnega in protipostavnega, — sanjati o pet procentnem pivu.

* * *

Nekateri nosijo naočnike, da izgledajo lepši, nekateri zato, da so bolj dostojanstveni, nekateri so se jih tako privadili, da ne morejo biti brez njih, nekateri jih pa tudi nosijo zaradi slabega vida.

* * *

Marsikatero mlado dele nosi hlače samo zastrantega, da ima čimbližje sebe cilj svojega hrepenenja.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLP PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

Rekruti "drugih narodnosti" v Italiji.

Slovenci, odnosno Jugoslovani in Nemci v Italiji bodo pri vojakih razdeljeni v posebne formacije, dodeljene kompanijam, bataljonom, polkom, baterijam, eskadronom itd. po Italiji. Poveljnik teh "narodnostnih" oddelkov bo seveda Italjan, po možnosti zmožen jezika dotične čete, podčastniki bodo tudi izbrani takšni, ki vsaj nekaj razumejo in govoré "dotični jezik". Ti instruktorji naj v kolikor mogoče najkrajšem času pripravijo rekrute in iz naših mladeničev napravijo dobre italjanske državljane in branitelje nove domovine. Za nemške rekrute se še posebej obljublja, da ne bodo služili pri vojakih bolj južno od Rima, da jim ne bo škodovalo nevajeno podnebje. Za slovenske vojake tega zagotovila ni. Pač pa je gotovo, da bodo vsi ti "tujerodni" rekruti služili v garnizijah po največjih italjanskih mestih, kjer bo tako raznarodovanje po mnenju italjanske vojne uprave hitreje napredovalo.

Iz težkih dni na Goriškem.

Izpod Krna, 17. julija. — Kakor znano, odkrila se je 15. jun. t. l. na kobaridskem občinskem domu spominska plošča med gromenjem kanonov s Krna doli. Po slavnosti je bil velik obed pri Devetaku. Povabljeni niso zvedeli nič drugega, kakor da pojde prihodnji dan mnogo tujcev in bivših vojakov na izlet na slavni Krn, navdušenih po raznih napisih na slavolokih: "Gloria ai conquistatori del Monte Nero!" Šele ko je padel Volarič, raznesla se je vest o krnskem spomeniku. Dve noči so dohajali razdraženi fašisti v kamijonih iz Italije. Kar se je prestalo one tri dni v Kobaridu, naj označi izjava podžupana A. R., da ni pretrpel toliko strahu od začetka vojne do njenega konca — kot vojak — kakor je trpel one dni. Pred 500 leti, ko niso poznali ne benzina ne bomb, niso mogli grše strahovati niti Turki. Za 16. jul. — po enem mesecu — napovedali so kar kategorično "zadostilno slavnost" kakor na Krnu, tako v Kobaridu. Pripravljali so povsod, starešine in župani. Na Krnu se je darovala sv. maša in postavil spomenik padlim vojakom s posebno italjansko ploščo kobariškega županstva isto nedeljo, med grdim vremenom, v Kobaridu se je pa steklo okoli 4000 napovedanih bivših vojakov (med njimi več dečkov in žensk). Namesto popoldne, blagoslovila se je nova zastava ob enajstih, potem ko se je izlila ploha. Nato so zapeli domači otroci prvo italjansko pesem. Njih stari učitelj je pogledal nato po zbranem občinstvu, češ, poglejte nas, ne, kaj smo zapeli, ampak česa smo zmožni. Nato je bral župan v sami italjanščini nagovor na občinarje in goste z vzklikom: "Evviva l'Italia!" Bil je tudi prvič prepasan. Pravijo, da moral tako govoriti. Čujte in strmite! Oče ne sme več govoriti z družino po domače! Moral je! Seveda za kako odlikovanje! Poglejte g. Mahorčiča, sežanskega župana! Za njim je gromel nek demagog in nazadnje na kratko, ker je že zopet lilo, fašist ki je prisegel s svojimi, če se kaj zgodi novi zastavi. Zatorej ena žveplenka čez plot v zastavo vržena kaj vse lahko naredi! Narobe je, kar je zapel naš Gregorčič: "Pod streho našo tuji rod — naj gost nam bo, a ne gospod!" Zgodilo se je: Napredni Kobarid se je šel že kadit. Sama narava se je zvijala ob takem prizoru. Domači možakarji in par obupanih fantov je le še delo poslušat tuje kričače po gostilnah. Izostati ni smel stari poljski lovec Tonček. Godba je udarjala fašistovsko "giovinezzo" in karabinerji so lepo pohajali ter opazovali, kako zvija neurje zastave po hišah. Na eni laški hiši je ni mogla, ker je ni bilo.

Vprašanje otoka Cipra in Anglija.

Nedavno se je slišalo, da je grška narodna skupščina sklenila združiti otok Cipar z Grško in da je o tem sklepu obvestila angleško vlado. Z ozirom na to piše "Daily Herald", da mora otok Cipar na vsak način pripasti Grški, ker to zahteva njegovo prebivalstvo, ki je večinoma grško. List pravi, da je ta zadeva v bistvu "sramotna", kajti otok Cipar je dobila Anglija leta 1878 v svojo upravo, ker je prevzela dolžnost braniti azijsko Turčijo pred eventualnimi ruskimi napadi. Ko pa je Rusija napadla Turčijo, je Anglija na podlagi pogodbe anektirala Cipar.

Rojaki, izrežite ta oglas!

NAROČILO.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street, New York

Priloženo dobite 50 centov, za katere mi pošljite slavni roman Berte pl. Suttnerjeve "STRAHOTE VOJNE". (Doli z orožjem).

Ime .....

Naslov .....

Vladimir Levstik:

VIŠNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

Odleglo mu je. Z nekakšno vdanostjo je začel premišljati, kaj vse napravi zanjo in kako ji bo izkušal poplačati z dobrim, kar so drugi storili njej in njemu z zlim. Usmiljene sanje so ga obdale kakor sveži, prepilni zrak nove pokrajine, v kateri ni bival nikoli dotlej.

"Zdi se, da sama ne upa več zdravja," je ugibal še na poti k Smučiklasovim. "Toda verujmo v čudež; morda jo pregovorim in spravim kam, v sanatorij ali na jug — saj sredstev ne manjka! Smučiklas ima še dovolj. Grabunce je bogat — med in mleko teče po mojem Kanaanu; pomorem ji z zlatom krivičnikov, in če ni rešitve, jo vsaj osvetim; to naj bo moj izgovor, moja opravičba pred njo, ako napoči dan priznanja.... Da, da, nazadnje, tik preden se vse razjasni, pojdem k nji po slovo in pa izpoved. Tako lehko bi se spravil odtod, če bi padla ženska solza na mojo glavo in bi slišal glas: Odpuščam ti, zakaj tvoja ljubezen je bila vendar najboljša, le mi nesrečniki vemo, — kaj je ljubezen in dobrota...."

Poln hladne trdnosti je stopil v odvetnikov kabinet in sprejel dolgovezno izjavo njegovega sožalja. Smučiklas si je na tihem čestital, videč, kako gine z grofovega obličja užaljenost nad naštimi slabimi varnostnimi organi ter se umika prijaznejšemu razpoloženju, na katero je gradil zelo trezne in smelo očrtane račune. Brez dolgih prehodov je omenil, da grof ne more ostati "kar tako", in mu izročil že pripravljeno vsoto, še nekaj večjo od prvega posojila. Gost se ni dolgo branil, toda naznačil je, kako ga tlači za vest, da mora biti vsled nesrečnih okolnosti v nadlego "tako šarmantnim ljudem".

Govoril je nekaj o povračilu, toda naš voditelj mu je dobesedno položil roko na usta, češ:

"Žalilo bi me; to je postranska reč in brez pomena med kavalirji. Meni je do tega, da vam ustrežem ter vam dokažem prijateljstvo." In zvito je pomežiknil z očmi; tudi to, da je govoril čimdalje vsiljiveje o kavalirstvu ter se štel vsak dan nesramneje za grofovega pirjatelja, ni bilo brez namena.

"Kakor da ni že zdavnaj dokazano, moj vrli Smučiklas!" je dejal gost z neverjetno hinavščino, ki je čudno nasprotovala njegovi prejšni duševni borbi. "Menda ne boste sami v zadregi, ko se tolikanj žrtvujete zame?"

Smučiklas je poskočil:

"Kje neki? Saj nisem berač! To so malenkosti, kaplje iz vedra takorekoč.... O ne, gospod grof, tega se ne bojte nikoli; pri nas je denarja, da mi kar dolgčas prihaja in sam ne vem, kam bi ga še vtaknil. Baš onidan sem navrgel Ninki stotisoč dote!"

Spet je zabodel lokave oči v svojo žrtev, da vidi, ali pada seme na prava tla.

Grof si je dovolil vzhičen smehljaj, kakor že nekajkrat zadnje čase, kadar je Smučiklas privzdignil zagrinjalo.

"Vaša dražestna hčerka," je dejal istotako tipajoče, "bo pač nevesta, da si kmalu niče ne bo upal blizu. Kar tema se dela okoli nje od samih častilcev: Fabina, Košmelj — ne, ta dvori gospodični Grabunčevi — z eno besedo, vsi najboljši so njeni vitezi. Srečno dekle!"

"Hm, srečno!" je kašljal podjetni oče. "S takšnim kmetom, kakor je Fabina, med nama rečeno? To ni sreča, vse kar je prav... Sreča bi bila, če bi imela tisto, česar si sama želi. In tistega nima; kaj hočemo, mlad človek je rad predrzen v svojem hrepenenju.... To ni dobro, ali zameriti se mu ne sme — kaj pravite? Zdelo se mi je, da ste nekaj rekli."

"Hotel sem," je popravil grof, "Ako vas prav razumem in nisem predrzen v svojem.... kakor ste se izrazili.... vidite, zdi se mi, ali bolje, sklenjeno je, da se v kratkem nekdo oglasi — ako sme upati, da bo vaša hčerka potem srečnejša."

"Ako sme upati?" Obraz našega voditelja se je pokril mahoma z že dolgo pripravljeno svečanostjo. "To je, bi rekel, v vaših rokah...."

"Ovirajo ga," je povzel grof enako resnobno, "samo še neke malenkostne, toda umevne zapreke; in te bodo kmalu odpravljene. Lehko mi verjamete, da sam nestrpno čakam trenotka."

"Hvala vam, gospod grof!" je vzkliknil Smučiklas in popadel njegovo roko. "Hvala vam za odkrito besedo; oče je oče — saj veste...."

"Hudo domač je postal možak," si je rekel gst natihem. — "Malomesten advokat bi rad podveznil sinu njegovega veličanstva, kakor da je navaden petelin s Smučiklasovih gredi! Stvar se razvija prenaglo, treba jo bo zajeziti."

Minuto kesneje mu je častilakomnik sam ponudil priliko.

"In kaj sem že mislil," je ustavil grofa pri slovesu, z nesramno zadrego v glasu in očeh. "Kaj pravite, gospod grof, kdaj utegne biti ono, kar ste mi enkrat namignili — oprostite! — radi časti, ki mi gre po pravici in zaslugi?...."

Grof je bil v sreu pripravljen na tako vprašanje; toda ko ga je slišal iz Smučiklasovih ust, je osuplo dvignil obrvi, kakor ga ne bi mogel takoj razumeti. Nato je odskočil za dva koraka, sklenil roke in vzdignil zamolklo, z izrazom strašnega razočaranja:

"Za Boga — ali se meša vam ali meni? Tak to je bilo vzrok vseh vaših uslug! Imeli ste me za agenta, ki prodaja časti in dostojanstva?.... Vi, Smučiklas, ki se mvas cnil tako visoko, kot vzor moža značaja!"

Ne da bi pogledal doktorja, je stopil mimo njega k plsalni mizi, izvlekel listnico vrgel na "Spomine nočne omarice", ki jih je požiral odvetnik pred njegovim obiskom.

"In ostalo," je mrmral, sileč v druga vrata, kakor bi bil od groze pozabil izhod, "ostalo dobite takoj.... čimpreje.... Brzojavil bom.... izposodim si.... morda najdem vendar koga, ki ma biti 'kavalir', ne da bi pljuval človeku v obraz!"

Glas se mu je tresel, kakor da se zdajzdaj razjoče. Odvetnik je v prvem hipu zazijal; nato ga je odšla zavest, kaj je napravil. Mrzel znoj ga je oblil in kolena so se mu zašibila.

"Gospod grof!" je zastokal, "gospod grof, saj tega ne mislite tares! Ali je mogoče, da me sumničite tako brezdanje podlosti? Oh, tega nisem hotel.... tega nisem zaslužil!"

Krilil je z rokami ter se postavljal pred vrata, da bi zadržal užaljeno visokorodje. Odkraja je bil ves trud in vse rotenje zaman; v smrtnem strahu je zdrknil odvetnik na kolena ter objel gostu noge. Grof je obstal in ga pogledal široko, kakor bi se dramil iz gnusnih sanj; obraz se mu je jasnil, ogorčenje je izginjalo ob solznem doktorjevem zaklinjanju, da je bila zgolj nerodnost, ničemurnost, nerahločuten greh zoper spodobne šege, kar sam prizna, nikakor pa namen, podkupiti osebo, ki mu je takorekoč sveta in nedotekljiva:

"Vas, gospod grof, ki se vam ne bi poznal na čevlju, kakor kapljica blata, ves, kolikor me je!"

Gost se je zdajci iztreznil, pograbil velikana pod pazduho in ga vzdignil na noge:

"Tak sem vam storil krivico?... Moj Bog, kaj mi je šinilo v glavo? Ah, dobri moj Smučiklas, včasih nisem pri pameti; to je moja vražja alžerska bolezen, posledica prestanih muk in notranjih bojev...."

Toda odvetnik mu ne bi bil zameril za vse na svetu. Objela sta se ter obnovila prijateljstvo; v znak sprave, ali kakor je rekel sam, "v ponižanje in pokoro", je vzel grof vrnjeni denar nazaj... Bil je večer, poln prisrčnih izlivov, čeprav se je zdelo, da jima spomin na grdo nesporazumljenje še dolgo ne bo dovolil naplesti razgovora o prejšnjih stvareh. Ko je Smučiklas odvedel gosta k domačim, je izkazoval Nini toliko češčenja in prožil na njeno srce tako težke granate, da so se vsi pomembno suvali pod mizo; le hišni oče se je oštevaj sam pri sebi ter ugibal, kaj mu je storiti:

"S takimi tiči ne moreš govoriti, kakor bi se menil z onga. Skalonom ali samim seboj; mari bi se bil ugriznil v jezik, budalo! Vse je polomljeno, vse zasvinjano, da grje biti ne more, in ravno zdaj... Nič ne pomaga, začeti bo treba odkraja."

V svoji skesanosti je napravil po grofovem odhodu generalno izpoved pred vso rodbino; tolkel se je po glavi, zmerjal se s tepcem in zahteval od Antolnette, naj mu prizna prvenstvo nad vsemi osli sveta. Nato pa ga je mahoma obšla nova podjetjenost; izsipal je načrt za načrtom kakor general po izgubljeni bitki, razdajal vloge in delil navodila, pri čemer se je zlasti obračal k Nini:

Omar Hajjam, razočarani Peržan.

Ta perški pesnik zvezdoslovec iz slavnega mesta Nišapura je v zadnjih letih močno zaslovel po zapadu, Ameriki ter Angliji, pa tudi v Franciji. Živel je okoli 1040—1123. Po imenu sodeč, mu je bil oče izdelovatelj šotorov. Učil se je računstva in zvezdoznanstva pri najbolj uglednem učenjaku v Horasanu. V mladosti se je zaklel z dvema pobratimoma, da si bodo vzajemno pomagali, čim kateri dospe do blagostanja. Na ta način, se zdi, se je lahko brez skrbi svoj živi dan ukvarjal z astronomijo in algebro. V opreki s perzijsko modrostjo ni trpel v nravstvenem oziru nikakih spon, zato so ga po vsej priliki ljuto napadali njegovi vrstniki, kar ga je delalo zlovoljnega. Ta trpkost, ta svobodoželjnost, ti poizkusi, uiti iz ozkosrčnih razmer, tvorijo jedro njegovih Štirivrstičnic, ki često nudijo razbleske v čudovit svet. Občutek imaš, da si zaprt z razočaranim modrijanom v stanici, odkoder so izobčene vse prevare in omame, včasih pa da se za trenutek otvori okence na rožnat vrt.

Anglosaksoncem je odkril Hajjama pesnik Fitz-Gerald, ki je leta 1859. obelodanil proste prevode brez podpisa. Natisnilo se je 250 brošuric po par pár, a kljub nizki ceni ni mogla med ljudi. Šele ko je Dante Gabriel Rossetti zasledil knjižico pri založniku Quaritschu, se je razneslo Hajjamovo ime. Danes pa dobiva po več sto ginej za izvod (gineja okrog 170 dinarjev ali 680 kron), kadar katerega proda na javni dražbi. Omar Hajjam je namreč dosegel nečuvano srečo pri Anglosaksoncih osobito zaradi svoje nekam otožne, bradke filozofije, ki se tako lepo streže z njihovim "spleenom".

Francija se je seznanila s tem perzijskim klasikom l. 1867., ko je učenjak Nicolas objavil prevod, pri katerem mu je pomagal Ali Han, perški pooblaščeni minister pri tuilerijskem dvoru. Znani T. Gautier ga je predstavil občinstvu s kratkim življenjepisom, kjer trdi, da izvira Hajjamov nazor iz doktrine sufijev ali sofijev, tamošnjih mistikov in asketov, ki so pristaši deizma ali panteizma, t. j. sicer verujejo v božanstvo, zametajo pa vsako "razodetje" in pripisujejo koranu samo vzgojno vrednost. Ernest Renan, pisec Jezusovega življenja, je nekje očrtal Hajjamovo osebnost tako-le: "To vam je matematik, pesnik, mistik na videz, v resnici pa razuzdanec, popoln licemerec, ki meša bogoskrnbo z mistično dušo, smeh z nevero. To vam je najbolj zanimiv mož, ki ga je treba proučevati, če hoče razumeti, kaj je mogel postati svobodni duh Perzije v tesnem objemu muslimanskega dogmatizma." In malo dalje pravi isti pisec Apostolov: "Uvidevni kritiki so takoj zaslutili pod tem nenavadnim omotom Goethejevega in Heinejevega brata."

Letos je izdal Charles Grolleau proslule Quatrains d'Omar Khayyam pri Crès v Parizu, prirejene po peržanskem rokopisu oxfordske Bodleian Library. — Pred leti so vzeli na Hajjamovem počivališču nekaj rožnih potikač in jih vsadili angleškemu poetu Fitz-Geraldu na grob.

ŽENA LORDA NORTHCLIFFA

Slika nam predstavlja lady Northcliffe, katere mož, lord Northcliffe, slavni angleški izdajatelj, je smrtnonevarno bolan.

Notranji gospodarski in trgovski položaj Italije.

Italijanski kralj in njegova družina sta zelo priljubljena po celi Italiji ter nimata vsled tega tako udobnega življenja kot bi človek domneval, kajti vdeležujeta se vseh javnih prireditev, ki so količkaj znamenite. Kralj je za ustavo ter pripravljen uveljaviti vsako izpremembo, katero bi zahtevalo javno mnenje.

Ena najbolj značilnih izprememb v družabnem življenju dežele je vstop kmeta brez zemlje v politični svet. Problem velikih posestev in kako naj se jih razvije, je eden najbolj važnih, s katerimi se mora pečati dežela.

Italija ima velike zadrege s svojimi napravami, kajti državne železnice so imele v letu, ki se je končalo 30. junija, tisoč miljonov lir primanjkljaja in tudi poštna in brzojavna služba je skrajno neuspešna ter zadolžena.

Precej denarja je izdala država za izboljšanje pristanišč, kajti pristanišče v Benetkah so zelo razširili ter izboljšali tudi pristanišče Palermo.

Davki, direktni in indirektni, predstavljajo veliko breme za italjanske državljane. Letošnji dohodek iz davkov je znašal več kot tisoč miljonov lir ter še enkrat več kot leta 1921.

Turisti v Italiji prispevajo k dohodkom vlade s tem, da plačujejo deset odstoten davek v hotelih, restavracijah in gledališčih ter indirektno davke na tobak, vino in drugo.

Kroženje papirnatega denarja je pokazalo veliko izboljšanje nad položajem v pričetku leta, ko so bile banke prisiljene izdati dosti papirnatega denarja, da pokrijejo polom Banke di Sconto. Sedaj kroži za 450 miljonov manj papirnatega denarja kot pa koncem januarja meseca.

Sedanja politika Italije napram Jugoslaviji je spravljivega značaja. Imenovanje Roddola mesto Castellija na Reki znači, da se nadaljuje s politiko, katero je započel grof Sforza.

Malo napredka pa je bilo opaziti dosedaj pri razvoju takozvanega "odrešenega" ozemlja. Trst pa je deležen precejšne pozornosti italjanskih industrijalcev, ki se poslužujejo tega pristanišča kot baze za trgovino s Češkoslovaško ter Bližnjim iztokom.

Italija je pričela sedaj sklepati nove trgovinske pogodbe. Pogodba z Rusijo je za enkrat ustavljena, a zadovoljive pogodbe so bile sklenjene s Poljsko, Francijo, Špansko in glede nadaljnih se vrše pogajanja s Češkoslovaško in Avstrijo.

Delež Italije pri nemški vojni odškodnini, smatrajo vsi nezadovoljivim, kajti Italija bo dobila v tekočem letu le približno 150 miljonov zlatih mark mesto 260 miljonov, katere bi morala dobiti. Premoga, glavnega proizvoda Nemčije, katerega želi Italija, ni mogoče dobiti.

Narastek birokracije je zavzel naravnost vznemirljiv obseg. V enem fiskalnem letu se je izdalo pet tisoč miljonov lir za plače manjših uradnikov.

Italjanska industrija obratuje s strogo zavarovalno politiko in metalurgične industrije skušajo prav posebno izključiti cenejše blago iz centralne Evrope.

V delavskem svetu postajajo stavke vedno manj pogoste. Ničesar resnega na tem polju se ni završilo v teku zadnjih šestih mesecev, z izjemo narodne stavke kovinarskih delavcev koncem junija meseca.

Nezaposlenost predstavlja še vedno resen problem v Italiji, čeprav se je tozadevni položaj v teku par mesecev precej izboljšal. V sedanjem času je nezaposlenih manj kot pol miljona delavcev. Vlada izvršuje obširen program javnih del ter zmanjšuje na ta način nezaposlenost.

Kooperativno ali zadružno gibanje se je v Italiji zelo razvilo izza vojne in povsod je zapaziti "rdeče", "bele" in "zelene" prodajalne socijalistov, klerikalcev in fašistov.

Pomanjkanje premoga je napotila Italijo, da je pričela razvijati svoje obilne vire "belega premoga", kot imenujejo v Italiji vodno silo. Italija bo skušala izrabiti vso vodno silo Alp.

Finančni voditelji dežele posvečajo sedaj precej zanimanja petrolejskemu vprašanju. Čeprav importira Italija sedaj 99 odstotkov svojega petroleja, nima vendar nobenega inozemskega polja ter skuša dobiti koncesije v Rusiji in drugod.

Produkcija vina, z izjemo boljših vrst, je praktično taka kot je bila pred vojno. Boljša vina, katera so pošiljali v Ameriko in centralno Evropo, so ostala po vojni brez večjega inozemskega trga. Ker je zmanjkalo inozemskih trgov, posebno v Ameriki, je ostalo Italjanom več vina, da ga sami popijejo.

Plače so se zvišale za tri ali štirikrat izza vojne, a življenski stroški so poskočili za petkrat. Tekom tekočega leta pa so plače pričele padati.

Dober obed v restavraciji sred je vrste sta 25 lir, dočim je stal pred vojno pet lir. V boljših restavracijah pa stane obed z vinom petdeset do šestdeset lir. Cene hotelskih sob so tudi temu primerno poskočile.

Omejitev priseljevanja Italjanov v Združene države je imela za posledico, da se je izseljevanje obrnilo proti Južni Ameriki. Sedaj se vrše pogajanja z Brazilijo za sklenitev pogodbe, koje namen je zavarovati interese Italjanov, ki se selijo v to republiko.

Italjansko stalno armado so skrčili sedaj na 200.000 mož in razmišlja se o načrtu, da se skrči splošno vojaško vežbanje na šest mesecev.

Vrši se tudi gibanje za reformiranje italjanskega šolskega sistema, ki je zelo neprimeren in klerikalci so pričeli z inicijativo v tem oziru.

Iz Jugoslavije.

Poštni avtomobili.

Beograjski listi poročajo, da bo prejelo ministrstvo za pošto in telegraf te dni večje število avtomobilov na račun vojne odškodnine iz Nemčije. Avtomobili se bodo rabili za poštno službo.

Malarija v južni Srbiji

se pojavlja v velikih dimenzijah. Poslala se je moulina postaja za pobijanje te nalezljive bolezni.

Dom prostozidarjev v Beogradu.

V Beogradu so na svečan način položili temeljni kamen za "Dom lože prostozidarjev". Sredstva za novo zgradbo je loži testiral pok. dr. V. Kujundžić. V temeljni kamen je bila vzidana ustanovna listina in glava na liru mesta zaklanega koštruna.

Mrlič pobegnil iz mrtvašnice.

V Novem Sadu se je odigral tragikomičen slučaj. Natakar Josip Schwarz se je na neki veselici napil konjaka do nezavesti. Obležal je kakor mrtev. Prestrašeni gosti so začeli bežati iz lokala ter so takoj obvestili o namišljeni nesreči reševalno društvo, ki je Schwarza prepeljalo v mrtvašnico. Naslednji dan popoldne se je Schwarz prebudil iz nezavesti in ko je videl, kje se nahaja, skočil je hitro z mrtvaškega odra, vzel nekoliko pastil sublimata ter se desinficiral od "smrti". Ko se je pošteno desinficiral, začel je "mrlič" razbijati po zaklenjenih vratih, dokler mu niso odprli. Samozavestno je zapustil mrtvašnico, stražar pa se ga je preplašil tako, da se je od strahu zgrudil na tla. Doma je našel "mrliča" objokane starše ter se svečano zaklel, da nikdar več ne popije niti kapljice konjaka.

Tragična smrt vojaka.

Iz Belovara poročajo: V tukajšnji pešadijski vojašnici so trije vojaki dobili ukaz, da popravijo neke nedostatke v vodnjaku na dvorišču vojašnice. Vojaki so se pri svojem delu poslužili neke trhle deske, ki se je pod težo prelomila. Vsi trije vojaki so padli v globoki vodnjak. Eden vojakov si je razbil glavo in je bil takoj mrtev, ostala sta težko poškodovana.

Izgledi za izvoz oglja iz Jugoslavije v Palestino.

Trgovinski sekretar pri britanskem poslaništvu v Beogradu objavlja, da je v Palestini veliko pomanjkanje lesa, primernega za oglje, ki ima vsled tega zelo visoke cene. Trgovinsko oddelenje palestinske vlade v Jeruzalemu je voljno v svrho uveza oglja iz Jugoslavije v Palestino spraviti jugoslovanske izvoznike v stike s tamošnjimi uvozniki.

Za izvoz vina iz Jugoslavije v Avstrijo.

Jugoslovanski generalni konzulat na Dunaju je stopil v stike z velikimi dunajskimi vinskimi firmami. Te tvrdke se zelo zanimajo za jugoslovanska vina, za cene, kakovosti in vrste ter želijo ponudbe. Prevzele bi vino eventualno v komisijo. Konzulat opozarja, da je uvoz vina v Avstrijo zabranjen in da avstrijske oblasti dajo samo v izjemnih slučajih uvozna dovoljenja in to za kompenzacijo.

Praktični Računar

Priročna žepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, že natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane s poštnino **75c**

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino $1

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y

ČUDNA ZAPUŠČINA

Roman. — Francoski spisal L. B.

Poslovenil G. P.

26 (Nadaljevanje.

— Če je to vaše dejansko prepričanje, potem sta vas zmotila. Mi pa vemo boljše, kaj sta dejansi. Uloga teh dveh gospodov je sedaj izigrana, kajti zasačili smo ju pri tatvini.

— Tatvini? — je vzkliknil Peterček. — Mi nismo nikaki tatovi, a vas dolžim lahko zločina, ki je veliko hujši kot tatvina.

— Tako? — se je zasmejal Periljo porogljivo. — Kakšen zločin pa mislite s tem, senjor?

— Umor. Vi ste skušali v Buenos Airesu zavratno umoriti mojega gospodarja.

— Tako? To vam bo skrajno težko dokazati. Mi pa vam lahko dokažemo, da ste utaknili svoj nos v stvari, ki so spravile vajini glavi v največjo nevarnost. Vidva sta naša jetnika.

— Te pravice nimate. Ali spadate k policiji?

— To vas prav nič ne briga. Sploh pa ne bo prišla vajina zadeva pred civilno, temveč pred vojno sodišče. Ustreljena bosta po prekem sodu. Tukaj prihaja častnik, ki vaju bo potipal na žilo

Pokazal je pri tem na pet jezdecev, ki so se približali od juga, štirje kavaleristi pod poveljstvom kapitana, ki je v Santa Fe najprvo pogostil ter nato spodil Lenoirja in Peterčka. Kapitan je skočil s konja, pokimal Indijancem, podal Perilju roko kot staremu prijatelju ter se obrnil nato proti spremljevalcu slednjega, kateremu je rekel s spoštljivim glasom:

— Velika čast zame, da vidim zopet Gambusino maestro, mojstrskega zlatoiskalca. Vi vidite, da sem držal besedo ter prišel ob pravem času. Moj Bog, kaj vidim pri vas! To je oni famozni Francoz, katerega sem smatral radi njegove velike podobnosti za polkovnika Glotino . . .

— Le smatral? — je vprašal Periljo. — Ne dajte se motiti od obleke. On je res Glotino. Kje ste ga videli?

Kapitan je na kratko povedal svojo povest, nakar je skomignil gambusino z rameni ter rekel:

— Tukaj imate vendar dokaz, da imamo opravka s pravim Glotinom. V Buenos Airesu je spal pri bankirju Salido, ki je pristaš generala Mitre. V Santa Fe je šel v vojašnico, da se informira glede posadke. Od tam je odjahal direktno semkaj, da izprazni naše skladišče. Povedati nam bo moral, kdo mu je izdal lego skrivališča.

— Meni ni nikdo ničesar izdal, — se je oglasil Lenoir. — Jaz sem doktor Lenoir ter prihajam iz Francije. Mi hočemo v Gran Čako, da izkopljemo ostanke predpotopnih živali in tukaj sem slučajno našel vrhnji oklop velikanske predpotopne želve.

— Oklop želve? Kje pa je?

— Tukaj, — je rekel učenjak ter pokazal na hribček.

— Ne smatrajte nas za bedake, — je nadaljeval gambusnio. — Vi veste natančno, kako se napravi taka skladišča, da se jih zavaruje pred močo, namreč s pomočjo ilovnate strehe, prepojene s smolo. Ali nas smatrate res za tako neumne, da vam bomo to vrjeli?

— To je res tako. Jaz poznam te stvari, — je odvrnil Lenoir.

— Ne smešite se na tak neumen način. Kapitan, primite ta dva Francoza. Carnicero ni nevaren. Izpustili ga bomo. Vzame naj konja ter odjaha kamor hoče.

Nobena stvar ni mogla biti ljubša za kirurga kot ta odločitev. Osedlal je svojega konja ter odjahal.

— Čudna stvar, — je mrmral v svojo brado. — Ta učenjak naj bi bil polkovnik Glotino. Mu niti v glavo ne pade. On je smatral skrivališče orožja dejanski za ostanke predpotopne živali. Ti lopovi, ki so nas presenetili, se hočejo zvezati z Indijanci, da se upro proti vladi. Francoza hočejo umoriti. Dobra človeka sta in rad bi ju rešil. Na vsak način moram najti očeta Jaguarja.

Šesto poglavje.

ZADNJI IZ RODU INKOV.

Nekako dvajset kilometrov proti severu od mesta, kjer se je završilo to, kar smo ravnokar omenili, leži na drugi strani Rio Salado takozvana Laguna Tostado. Neprodirni gozd sega, prav do te lagune.

Popoldne istega dne sta korakala dva človeka počasi in kot iskaje ob robu gozda. Prvi, ki je korakal naprej, je bil zelo star človek, kojega lice je nosilo tako številne gube, da bi jih ne mogel nikdo pošteti. Izgledal je kot da ga je sama kost in koža. a njegove kretnje so bile močne in varne ter bi ga vsled tega smatral človek za mlajšega kot je bil dejanski. Njegova obleka je obstajala iz dolgih hlač ter kratke srajce iz usnja.

Drugi človek, ki je bil oblečen na isti način, je bil mladenič, star nekako osemnajst let.

Korakala sta naprej ob vodi lagune, ko je naenkrat mladenič dvignil roko ter rekel:

— Glej, Anciano. Meni se zdi, da stoji drevo tam. Dobro vem, da je bilo tako visoko.

— Mogoče imaš prav, gospod, — je odvrnil starec. — Drevo, pod katerim sva zakopala najine stvari, predno sva se napotila v deželo Špancev, je res tako izgledalo.

Odšla sta na dotično mesto in starec je pričel kopati. Ni trajalo dolgo in starec je izkopal bojno sekiro, ki je izgledala črno.

— To orožje je iz zlata? — je vprašal mladenič.

— Gotovo, — je odvrnil starec, — a je prevlečeno s črnim lakom, da se ne sveti. Ko boš zavladal, sin starodavnih Inkov, se bo zopet svetila ta bojna sekira.

— To orožje ne bo nikdar več nevarno našim sovražnikom, — je rekel mladenič otožno. — Kaj more opraviti tisoč bojnih sekir proto petdesetim puškam ali enemu topu. Odkar sva bila v Montevideo, razumem, kako slabo je bilo naše dosedanje orožje.

— Ne veruj tega. Pok puške ti izda sovražnika, a pšica je tiha. Dosti jih lahko ubiješ z njo, še predno vedo, kje se nahajaš. Sedaj pa pojdiva ,da prideva še do večera do vode, kjer bova lahko pogasila svojo žejo.

Pred številnimi meseci, ko sta zapustila divjino, sta na dotičnem mestu zakopala svoje orožje, z izjemo nožev. Konj nista imela. Vračala sta se peš v svojo daljno domovino.

Starec, ki je bil star več kot sto let, je korakal kot mlad človek ter iskal odprtino v gozdu. Konečno jo je našel in vodila je naravnost proti severu.

Nista še prišla daleč, ko je mladi Inka naenkrat prijel starca za roko ter ga potegnil vsran, med grmovje.

— Kaj pa je? — je vprašal starec. — Ali si kaj videl? Ali je kakšna žival, katero lahko ustreliva, da si nabaviva mesa?

(Delje prihodnjič.)

Električni likalniki

po prenosnem plačilnem načrtu.

Odredili smo, da preskrbimo Edisonove odjemalce z izbornim prvovrstnim likalnikom na prenosni plačilni načrt (brez nadaljnih stroškov). Majhen deposit postavi likalnik v vašo trgovino. Ostanek se pridene vsak mesec v petih obrokih vašemu računu za elektriko.

Oglasite se v katerikoli naši izložbi, ali pa telefonirajte Stuyvesant 5600, Extension 337, za zastopnika.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Podružnice, kjer se razkazuje in razstavlja električne priprave za udobnost občinstva.

20 Norfolk St, 10 Irving Place, 124 West 42d St, 151 East 86th St, 15 East 125th St, 362 East 149th St, 555 Tremont Ave

Iz Slovenije.

Nepojasnjen samomor.

Pred kratkim je v Rušah pri Mariboru izvršil samomor lesni trgovec Anton Šarh; takrat se je govorilo o njegovih velikih poneverbah na škodo Srbske zadružne banke v Novem Sadu, ki jo je pokojnik zastopal v lesni trgovini Te domneve pa niso bile upravičene, ker prizadeta banka sama izjavlja, da je pač likvidirala trgovino z lesom, ampak Šarh je imel obračunati samo še neznaten znesek, nekaj čez 3000 dinarjev. Poneverba torej ni nagnala Šarha v smrt. Pravi vzrok samomora bo najbrže težko dognati. Ta tragičen slučaj je globoko pretresel vse one, ki so pokojnika poznali.

Samomor vsled bolezni.

V Podborštu v kamniškem okraju se je te dni obesila 38letna Frančiška Mušič, rodom iz Šmartna pod Šmartno goro. Samomorilka je zapustila pismeno izjavo, da gre v smrt zaradi pohabljenosti. Pokopali so jo v Komendi.

Razstava vrtnih pridelkov v Mariboru.

Društvo vrtnarjev za Maribor in okolico priredi od 8. do 17. septembra svojo prvo razstavo kot poseben oddelek pokrajinske obrtne razstave se bodo lahko prepričali, videč bujno raznovrstno vrtno zelenjavo in krasne cvetice, da so naši kraji za vrtnarstvo izredno ugodni.

Zastrupil se je

33 let stari slaboumni sin posestnika Lorenca Sagadina v Podložu pri Ptuju. Prišel je k svoji materi ter ji potožil, da ga grize, in povedal, da je spil osminko terpentinovega in osminko "črnega" olja. Mati mu je skuhala črne kave, toda sin je ni več pokusil — umrl je v njenem naročju.

Nova lekarna v Celju.

Ministrstvo za naordno zdravje je podelilo mag. pharm. Fedorju Gradišniku, lekarnarju na Jesenicah, koncesijo za otvoritev in obratovanje nove javne lekarne.

Poročil se je

v Višnji gori Nande Thurnher z gdč. Frido Dinacherjevo, oba iz Kostanjevice na Dolenjskem.

Zaročila se je

gdč. Albina Rus, hčerka lesnega veletrčca Ivana Rusa v Loškem potoku, s Fr. Štiglicem, šumarskim inženjerjem v Kočevju.

Razne nezgode.

Ivanu Škarji, rudarju v Krmelju, se je pri kopanju v rovu vsula velika plast premoga na levo nogo in mu jo zdrobila.

Ignacij Nograšek, dninar pri tvrdki Treo in zaposlen pri popravljanju hiše "Novi svet" na Gosposvetski cesti v Ljubljani, je vsled lastne neprevidnosti padel raz oder in si poškodoval levo nogo.

Z veje je padel tesarski pomočnik Anton Jakopič iz Savelj in se pri padcu močno ranil na komolcu desne roke.

Anton Verlič, dninar v Trebnjem, je obsekaval vejevje na drevju. Pri tem je zgubil ravnotežje. padel na tla in si zlomil desno roko.

Hlapec Karol Cerar, ki je služil pri ljubljanski tvrdki Scagnetti, je nalagal hlode, pri čemer se je odtrgala veriga in so hlodi padli danj. Hlapec si je zlomil desno roko in levo nogo. Prepeljali so ga v bolnico.

Z voza je padla 69letna užitkarica Marija Zoré iz Šmartna pri Kamniku. Pri padcu je zadobila težke telesne poškodbe.

Josipu Pajnu, zidarju na stavbišču plače Kreditne banke v Ljubljani, je med delom nenadoma postalo slabo in se je zgrudil nezadevesten na tla. Pri padcu se je poškodoval tudi po životu.

V Savi utonil.

Slovenec Ivan Horvat je služboval pri policijski direkciji v Sarajevu kot nadstražnik. Na lastno prošnjo je bil pred kratkim iz službe odpuščen. Zadnje dni se je mudil pri svojih znancih v Zagrebu, s katerimi se je šel kopat v Savo in pri tem utonil.

V Gruberjev prekop je skočila

Rozalija Pust iz Streliške ulice v Ljubljani. Neki vojak, ki je opazil njeno dejanje, pa je skočil za njo in ji rešil življenje

Tihotapčeva smola.

Odkar je minula svetovna vojna, se Josip Krapeš iz Otlice pri Ajdovščini ne more več privaditi rednemu delu. Lotil se je zlasti dobičkanosnega tihotapstva in v družbi svojih tovarišev pridno prenašal tobak iz Jugoslavije v Italijo. Te dni se je z dvema sotihotapcema napotil zopet čez mejo. S seboj je vzel 600 zabojčkov srednjega turškega tobaka, ki ga je navadno prodajal onkraj meje po 1 liro 50 centezimov komad. Toda topot ni imel sreče Obmejna straža je namreč zasačila pravočasno vso trojico. Službujoči narednik Konrad Jaseničnik je v Vrabčah pri Žireh prežal nanjo in jo takoj pozval, naj se ustavi Namesto, da bi se ustavili, pa so se spustili tihotapci v beg, nakar je straža ustrelila. Strel je zadel Krapeša v levo stegno in se je zgrudil takoj na tla, dočim se je ostalima dvema posrečilo zbežati čez mejo. Ranjencu je podelil prvo pomoč neki ruski zdravnik, potem pa so ga naložili na voz ter odpeljali v Logatec, od tam pa v ljubljansko bolnišnico.

Posledica čezmernega popivanja.

Josip Korun, delavec pri podružnici "Slograda" v Tržiču, je šel z dvema prijateljema v Joškovo gostilno in tamkaj popival. Pri sosednji mizi se je kmalu med gosti vnel prepir, nakar je trojica zapustila lokal in mirno odšla. Kar priteče za njimi po domače Pekov s Pristave in zahteva od njih svojo kapo. Ko mu je Korun razložil, da ne ve ničesar o njegovi kapi in da so mu jo njegovi tovariši najbrže skrili, je začel Pekov ves razkačen divjati in besneti Zgrabil je tudi za nož in ga zasadil Korunu v desno nogo.

Nesreča v triglavskem pogorju.

Na Kredarici se je vršila poroka profesorja Janka Ravnika z gdč. Milko Mrzlikarjevo. Ob tej priliki se je podala na Triglav večja družba turistov, med katerimi je bil tudi Alojzij Cilenšek, župnik iz Poljčan. Pod Kredarico pa je župnik zdrsnil in padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. S težavo so ga spravili v dolino in od tam v bolnico.

Eksportne klavnice na Pragerskem ne bo.

Spomladi so poročali listi, da namerava neki ljubljanski trgovec zgraditi na Pragerskem veletrgovino in hladilnico na sekvestirranem posestvu restavraterja Trösterja, ki se sedaj nahaja v Beljaku. V teh vesteh je bil mišljen znani ljubljanski trgovec s prašiči g. Predovič, ki je kupoval skupno z gostilničarjem Leskovarjem Trösterjevo posestvo. Medtem je že tudi adaptiral prostor za klavnico, še predno je bila kupna pogodba podpisana. Med kupovalcem in prodajalcem pa je prišlo do konflikta, ker je trdil Leskovar, da je kupil le on posestvo, Predovič pa da je le posodil denar. Spor se je končal 13. julija pred mariborskim sodiščem, katero je obravnavalo tožbo, katero je Predovič naperil proti Trösterju, a jo pred obravnavo umaknil. S tem je padlo v vodo tudi nameravano eksportno velepodjetje na Pragerskem, ki bi bilo vsemu okrožju v veliko korist.

Smrtna kosa.

V Dolskem pri Ljubljani je umrla Ana Zupančič, posestnica. gostilničarka in trgovka, po kratki mučni bolezni.

Po dolgotrajni bolezni je umrl Hinko Seljak, trgovec in posestnik v Ljubljani.

V ljubljanski hiralnici je umrl po dvomesečnem bolehanju dr. Ivan Janežič, profesor bogoslovja v pokoju in konsistorialni svetnik v starosti 67 let.

Srebrna poroka.

Dr. Josip Karlovšek, odvetnik v Celju in sedanji posestnik Slomškovega doma na Slomu pri Ponikvi ter njegova soproga Marija sta obhajala srebrno poroko v ožjem domačem krogu. Pri tej priliki je daroval dr. Karlovšek za revne šolske otroke na Ponikvi 2000 kron ali 500 dinarjev.

Promocija.

Na staroslavni češki univerzi v Pragi je bil g. Valentin Fister iz Kranja promoviran za doktorja vsega zdravilstva.

Iz državne službe.

Finančni svetnik Sedlar je premeščen iz Celja v Maribor. Celjska "Nova Doba" naglaša pri tej priliki, da izgubi Celje s Sedlarjem delavnega simpatičnega moža. Bil je komisar Mestne hranilnice celjske ter si je kot tak pridobil velikih zaslug za sanacijo zavoda, ki je ob prevratu kot dedščina nemške uprave nosil težko breme avstrijskih vojnih posojil G. Sedlar je bil tudi delaven član celjskega občinskega sveta.

Ant. Hupka, inženjer pri gradbeni direkciji v Ljubljani, je podal ostavko na državno službo.

Kretanje parnikov - Shipping News

15. avgusta:
Pelvedere, Trst; Mauretania, Cherbourg.

16. avgusta:
Seydlitz, Bremen; St. Paul, Bremen; President Monroe, Cherbourg.

19. avgusta:
Homeric, Cherbourg; Lafayette, Havre; Kroonland, Cherbourg; Noordam, Boulogne.

22. avgusta:
Aquitania, Cherbourg; Resolute, Hamburg.

22. avgusta:
President Wilson, Trst; Lapland, Cherbourg.

23 avgusta:
Paris, Havre; President Adams, Bremen.

26. avgusta:
Majestic, Cherbourg; Andania, Cherbourg; Oropesa, Hamburg; Rotterdam, Boulogne.

29. avgusta:
Berengaria, Cherbourg; Arabic, Genoa.

30. avgusta:
France, Havre; Hanover, Bremen; Mongolia, Hamburg; President Van Buren, Bremen.

2. septembra:
Ryndam, Boulogne; America, Bremen.

5. septembra:
Reliance, Hamburg; Mauretania, Cherbourg.

6. septembra:
Minnekahda, Hamburg.

9. septembra:
La Savoie, Havre; Finland, Cherbourg; Orbita, Hamburg; Homeric, Cherbourg.

13. septembra:
Paris, Havre; Yorck, Bremen; Manchuria, Hamburg.

14. septembra:
Rochambeau, Havre.

16. septembra:
La Lorraine, Havre; Majestic, Cherbourg; Zeeland, Cherbourg; Orduna, Hamburg.

19. septembra:
Resolute, Hamburg.

20. septembra:
France, Havre.

23. septembra:
George Washington, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Kroonland, Cherbourg.

26 septembra:
Seydlitz, Bremen.

30. septembra:
Rotterdam, Boulogne.

Rad bi izvedel, kje se nahaja moj brat JOHN CAYNAR. Zadnji čas se je nahajal v državi Montana. Če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga sporoči. Ako pa sam čita, naj se oglasi svojemu bratu: Mark Caynar, 314 East Jackson St., Freeport, Ill.
(11-14—8)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata MATIJA PRIMCELJ. Ako on sam ta oglas vidi, naj se takoj oglasi. — Anton Primcelj, P. O. South Dayton, N. Y.
(10-12—8)

VABILO NA PIKNIK,

katerega priredi **dne 13. avgusta Klub Slovenskega Naroda** pri "Lazarju" na Union Turnpike Road, Jamaica, L. I. Piknik se začne točno ob 1. uri popoldne Zabave bo dovolj. Godba (Slovenski orkester) bo izvrstna. Čisti dobiček je namenjen v korist kluba. Vas vljudno vabi Odbor.

Iščem rojaka FRANKA ZADEL, rojenega na Jurščah št. 47 pri Št. Petru na Kranjskem. Prosim ga, da se mi javi ter mi naznani svoj naslov. — Frank Valenčič. Box 128, Arroyo, Elk County, Pa ((10-12—8)

KALIFORNIJSKO GROZDJE!

Že danes naročite za mesec september in oktober. Nikjer ne boste dobili bolj poceni naročil za cele vagone. Takse so brezplačne. Poslano grozdje pregledujejo državne oblasti. Zakaj bi plačevali agentom, če lahko sami naravnost iz Californije naročite.

Pišite še danes v svojem maternem jeziku po naš cenik.

LOUIS ANGYAL
700 L Street Sacramento, Cal.

CUNARD ANCHOR

DIREKTNI IN EDINI PARNIK ZA
DUBROVNIK
ITALIA - - 12. avg.
V devetih dneh v Jugoslaviji.

Fotujte na enem izmed treh moških velikanov, ki odplujejo vsakega torka iz New Yorka. Vsi potniki tretjega razreda so v kabinah.

MAURETANIA AQUITANIA BERENGARIA
prekc Cherbourga.

Za karte in navodila vprašajte najbližjega agenta v vašem mestu ali okolici.

French Line
Hitra služba v Jugoslavijo.

LA SAVOIE ..... 12. avgusta
ROUSSILLON ..... 14. avgusta
LAFAYETTE ..... 19. avgusta
PARIS ..... 23. avgusta

Izborne udobnosti — kabine za dve, štiri in šest oseb, umivalnica in tekoča voda v vsakem prostoru — jedilnica, kadilnica, bara, brivnica, odprt, pokrit krov, slavna francoska kuhinja, vino in pivo brezplačno, godba, ples. Postrežniki govore srbovensko in srbsko.

Najstarejša kompanija, ki prevaža jugoslovanske potnike.

Posebni parniški vlak vzame potnike in prtljago do določenega kraja, preko Trsta ali Bazela, kakor hočejo.

Ne vlaku iz Havre v Jugoslavijo je kompanijski tolmač, ki govori vaš jezik. Potnikom pomaga pri prtljagi in v drugih stvareh.

Za navodila se oglasite pri lokalnem French Line agentu ali v

KOMPANIJSKI PISARNI
19 State Street : New York City

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministerstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako torej pošljete denar v ameriškanski veljavi, bodisi potom čeka ali nakazila, ga banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih

H sreči se je pa pri sestavi omenjene odredbe upoštevala potreba izseljencev v toliko, da zamoremo za stranke, ki imajo potovati v Ameriko, izvršiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazilo ne sme presegati zneska $250.— za vsakega posameznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški denar se izplača le proti predložitvi potnega lista v uradu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU pa še vedno lahko brez ovir izvršujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakaznici ali naročilnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačilo do $ 10.— po 50 centov, za izplačila od $ 10.— do $ 50.— po $ 1.—, za izplačila, ki presegajo znesek $ 50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po $ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St. New York, N. Y.

Delnice Jadranske Banke.

Narastujoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanzivnim delom v vseh panogah gospodarskega življa v domovini je izkazalo potrebo povečati lastna obratna sredstva zavoda. V izvršitvi sklepa občnega zbora od 27. maja se je sedaj povišalo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300,000 delnic po K400 ali Din.100 nominale.

Iz mnogoštevilnih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je sklepati da bojo naši izseljenci želeli nabaviti delnice III. izdaje, vsled česar se je rok za podpisovanje v Ameriki podaljšal do 31. oktobra t. l.

Naši izseljenci ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor nedelničarji v domovini.

Cena za eno delnico je:

(K400 za glavnico in K360 za rezerve)	K760.
dostevši 5% obresti od 1. jan. do 31. okt. 1922 : : : : :	K 31.70
	K791.70

Delnice imajo pravico do dividende za l. 1922.

Za leto 1921 dividenda je iznašala 12% to je K48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dohodek.

Za vpis in informacije se obrnite na:

Frank Sakser State Bank
Glavno zastopstvo Jadranske banke.
82 Cortlandt Street New York City

Brezplačno.

Kdor naroči kako knjige, priložimo mu knjižico
"NOVA POSTAVA"
za ponesrečene delavce v Pennsylvaniji
brezplačno, dokler nam zaloga ne poide.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
New York, N. Y.